Κατά των θεατρίνων ψαλτών

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 25 Αυγούστου, 2022

(Ἰωάννου Χρυσοστόμου, *Ἔπαινος περὶ τῶν ἁπαντησάντων ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, καὶ περὶ εὐταξίας ἐν ταῖς δοξολογίαις...*, 2· PG 56, 99-100)

Αὐτὸ λοιπὸν νὰ ξέρετε· ὅτι πρέπει νὰ ἐρχόμαστε ἐδῶ (στὸ ναὸ) μὲ τὴν εὐλάβεια ποὺ ἁρμόζει, γιὰ νὰ μὴν ἐπιστρέψουμε στὸ σπίτι ἔχοντας προσθέσει ἁμαρτήματα ἀντὶ γιὰ ἄφεσι. Ποιό λοιπὸν εἶναι τὸ ζητούμενο καὶ ποιό τὸ ἀπαιτούμενο ἀπὸ μᾶς; Τὸ ν' ἀναπέμπουμε τοὺς θείους ὕμνους συνεσταλμένοι μὲ πολὺ φόβο καὶ στολισμένοι μὲ εὐλάβεια· ἔτσι νὰ τοὺς προσφέρουμε.

Πράγματι, ὑπάρχουν κάποιοι ἀπὸ τοὺς ἐδῶ, ποὺ νομίζω ὅτι οὔτε ἡ ἀγάπη σας τοὺς ἀγνοεῖ [1], οἱ ὁποῖοι καταφρονῶντας τὸν Θεὸ καὶ παίρνοντας τὰ λόγια τοῦ Πνεύματος ὡς συνηθισμένα, βγάζουν ἄτακτες φωνές, καὶ δὲν εἶναι καλύτεροι ἀπὸ τοὺς τρελλούς, καθὼς στριφογυρίζουν καὶ τρεμουλιάζουν [2] ὅλο τὸ σῶμα τους καὶ δείχνουν ξένα ἤθη πρὸς ἐκεῖνα τῆς πνευματικῆς καταστάσεως.

Ἄθλιε καὶ ταλαίπωρε, πρέπει μὲ φόβο καὶ τρόμο νὰ ἐκπέμπῃς τὴν ἀγγελικὴ δοξολογία, καὶ μὲ φόβο νὰ κάνῃς τὴν ἐξομολόγησι, καὶ μ' αὐτὴν νὰ ζητᾷς συγγνώμη τῶν πταισμάτων σου. Ἀντιθέτως ἐσὺ εἰσάγεις ἐδῶ αὐτὰ ποὺ κάνουν οἱ ἠθοποιοὶ [3]

καὶ οἱ χορευταί, κουνώντας τὰ χέρια σου ἀτάκτως καὶ πηδώντας μὲ τὰ πόδια σου καὶ κάνοντας ἐλιγμοὺς μ’ ὅλο σου τὸ σῶμα.

Καὶ πῶς δὲν φοβᾶσαι καὶ δὲν φρίττεις τολμῶντας ἀδίστακτα νὰ λὲς (ἐδῶ) τέτοια (ἅγια) λόγια; Δὲν καταλαβαίνεις ὅτι εἶναι παρὼν ἀοράτως ὁ ἴδιος ὁ Δεσπότης, καὶ βλέπει τὴν κίνησι τοῦ καθενὸς μὲ προσοχὴ καὶ ἐξετάζει τὴ συνείδησι; Δὲν καταλαβαίνεις ὅτι ἄγγελοι παρευρίσκονται σ’ αὐτὸ τὸ φρικτὸ τραπέζι καὶ μὲ φόβο τὸ κυκλώνουν;

Ἀλλ’ ἐσὺ δὲν τὰ καταλαβαίνεις αὐτά, ἐπειδὴ τὸ μυαλό σου ἔχει σκοτισθῆ ἀπὸ τ’ ἀκούσματα καὶ θεάματα τῶν θεάτρων [4], καὶ γι’ αὐτὸ αὐτὰ ποὺ γίνονται ἐκεῖ τ’ ἀνακατεύεις μὲ τοὺς τύπους τῆς ἐκκλησίας· γι’ αὐτὸ μὲ τὶς ἄσκοπες κραυγὲς ἐξωτερικεύεις τὴν ψυχική σου ἀταξία [5].

Πῶς λοιπὸν θὰ ζητήσῃς συγγνώμη τῶν ἁμαρτημάτων σου; Πῶς θὰ κάνῃς τὸ Δεσπότη νὰ σὲ λυπηθῇ, ὅταν παρουσιάζῃς μὲ τέτοια καταφρόνησι τὴ δέησι; Λές· Ἐλέησόν με ὁ Θεός, καὶ τὸ ἦθος ποὺ ἐκδηλώνεις εἶναι ξένο πρὸς τὸ ἔλεος [6]. Σῶσόν με, φωνάζεις, καὶ σχηματίζεις ἄσχετη τὴ μορφὴ τῆς σωτηρίας.

Σὲ τί βοηθοῦν στὴν ἱκεσία τὰ χέρια ποὺ σηκώνονται καὶ μετεωρίζονται συνεχῶς καὶ περιστρέφονται ἀτάκτως μὲ δυνατὴ κραυγὴ καὶ μὲ ὁρμητικὴ ὥθησι τῆς ἄσκοπης ἐκπνοῆς; Ἀπ’ αὐτὲς τὶς πράξεις δὲν ἀνήκουν ἄλλες στὶς ἑταῖρες [7] ποὺ συχνάζουν στὰ στενά, καὶ ἄλλες σ’ αὐτοὺς ποὺ φωνάζουν στὰ θέατρα;

Πῶς λοιπὸν τολμᾷς ν’ ἀνακατεύῃς τὰ παιχνίδια τῶν δαιμόνων μὲ τὴν ἀγγελικὴ αὐτὴ δοξολογία; [8] Καὶ πῶς δὲν ντρέπεσαι ποὺ βγάζεις τὴν ἴδια φωνὴ ἐδῶ λέγοντας· Δουλεύσατε τῷ Κυρίῳ ἐν φόβῳ καὶ ἀγαλλιᾶσθε αὐτῷ ἐν τρόμῳ;

Αὐτὸ εἶναι τὸ νὰ δουλεύῃς μὲ φόβο; τὸ νὰ βρίσκεσαι σὲ διάχυσι καὶ ὑπερέντασι καὶ μὲ τὸ νὰ μὴν ἔχῃς ἐπίγνωσι γιὰ ποιά πράγματα μιλᾷς [9] (μὲ τὸ Θεὸ) μὲ τὸ ἄτακτο βγάλσιμο τῆς φωνῆς;

Αὐτὸ (σὲ πληροφορῶ) εἶναι ἐκδήλωμα καταφρονήσεως, ὄχι φόβου· ἀλαζονείας [10], ὄχι ταπεινώσεως· ἐκδήλωμα ἀνθρώπων ποὺ παίζουν μᾶλλον, παρὰ δοξολογοῦν·

Σχόλια:

1. Ὅσο κι ἂν θέλουν νὰ κρύβωνται, ὁ κόσμος τοὺς ξέρει, καὶ δὲν ἀρέσκεται σ’ αὐτὰ

ποὺ κάνουν, ἄσχετα ἂν δὲν μιλάει.

2. Σύμπτωμα ἐνδεικτικὸ ὅτι εἶναι ἐκτὸς ἑαυτοῦ, πειθαρχώντας σὲ δαιμονικὲς παρορμήσεις.

3. Ἡ ἠθοποιία δὲν ἔχει σχέσι μὲ τὴν ψαλμῳδία· εἶναι ἐντελῶς ξένη ὡς κοσμικὴ καὶ ἀποπνευματοποιημένη. Καὶ φυσικὰ οἱ ψάλτες ποὺ ἀσκοῦν ἠθοποιία εἶναι ἔξω ἀπὸ τὴν ψαλτικὴ δεοντολογία.

4. Ἡ ἐπιρροὴ τῶν κοσμικῶν ἀκουσμάτων καὶ θεαμάτων εἶναι καταλυτική, εἴτε προσφέρεται σήμερα μέσῳ τῆς ὀθόνης, εἴτε παλαιότερα μέσῳ τῶν θεάτρων καὶ ἱπποδρομίων, ὄχι μόνο στὰ παιδιά, ὅπως φρονοῦν καὶ συνηθίζουν νὰ λένε κάποιοι, ἀλλὰ καὶ στοὺς μεστωμένους, ἄντρες καὶ γυναῖκες.

5. Ὁ βαθύτερος λόγος ποὺ φτάνει ὁ ψάλτης ν' ἀσκῇ ἠθοποιία καὶ νὰ εἰσάγῃ τὴ χορευτικὴ συμπεριφορὰ στὴν ψαλμῳδία εἶναι ἡ ἐσωτερική του ἀταξία. Δὲν ἀποκλείεται κάποιοι νὰ τὴν συνειδητοποιοῦν, καὶ ἀντὶ νὰ φρίξουν, καλύπτουν τὴν ἀταξία τους καὶ τὴν καινοτομία τους προβαίνοντας ὑποκριτικῶς σὲ πράξεις ἄκρως πνευματικές, ὅπως εἶναι συχνὴ ἡ θεία μετάληψι, ἐπιβαρύνοντας τὴν κατάστασί τους σὲ μέγιστο βαθμό.

6. Τὸ κυριώτερο ἐκδήλωμα στοὺς ψάλτες ποὺ ἀσχολοῦνται παράλληλα καὶ μὲ τὰ θεῖα καὶ μὲ τὰ κοσμικὰ εἶναι ἡ ἀντιφατικότητα καὶ ἡ ἀντινομία στὴν προσωπική τους ζωή. Στοὺς κοσμικοὺς χώρους κοσμικά, καὶ στὸ ναὸ «πνευματικά». Διχασμὸς προσωπικότητος; παράνοια; ἄτακτη ζωή;

7. Οἱ ἑταῖρες λικνίζονται γιὰ νὰ θηρεύουν πελάτες, καὶ οἱ θεατρῖνοι βγάζουν ἄτακτες καὶ ἄσκοπες φωνές, γιὰ νὰ ἐντυπωσιάσουν καὶ νὰ προσελκύσουν τὶς ἐπιδοκιμασίες. Εἶναι σοβαρὸ ὅτι ὁ Ἰωάννης Χρυσόστομος βρίσκει ἀντιστοιχίες στοὺς ψάλτες ἀπὸ τὸν ὑπόκοσμο.

8. Ἡ ἀνάδευσι τῶν ἁγίων πραγμάτων μὲ τὰ αἰσχρὰ εἶναι παλιὸ φαινόμενο, συναντώμενο σὲ αἱρετικὲς ὁμάδες. Τὸ φαινόμενο αὐτὸ ὁ ἀπόστολος Παῦλος τὸ ὀνομάζει «ἑτεροζυγία» καὶ προσπαθεῖ νὰ συγκλονίσῃ καὶ νὰ συνεφέρῃ τοὺς ἀναδευτὰς μὲ ἐκφράσεις χτυπητές, ὅπως· «Τίς κοινωνία φωτὶ πρὸς σκότος; τίς συμφώνησις Χριστοῦ πρὸς Βελίαρ; τίς μερὶς πιστοῦ μετὰ ἀπίστου;» (Β΄ Κο 6,14-15).

9. Ἡ ψαλμῳδία εἶναι συνομιλία μὲ τὸ Θεό. Αὐτὴ τὴν ἐπισήμανσι κάνει ἐδῶ ὁ Ἰωάννης χρυσόστομος. Ἂν ὁ ψάλτης τὴν ὥρα ποὺ ψάλλει, δηλαδὴ συνομιλεῖ μὲ τὸ Θεό, δὲν ἔχῃ τὸ νοῦ του στὸ Θεό, ἀλλὰ ἐκεῖ ποὺ τὸν ἔχει, εἶναι περιττὸ νὰ ποῦμε ὅτι τὸ καλώδιο τῆς ἐπικοινωνίας εἶναι κομμένο.

10. Παλιά νόσος ἡ ψαλτικὴ ἀλαζονεία, ἡ ἠθοποιία, οἱ χορευτικές κινήσεις στοὺς ψάλτες. Ὅπως δείχνουν οἱ αἰῶνες δυσθεράπευτες, ἂν ὄχι ἀθεράπευτες. Παρορμητικὸ αἴτιο σὺν τοῖς ἄλλοις καὶ ἡ ἐφαρμοζόμενη στὰ ἀναλόγια ἀπὸ κάποιες νεώτερες ὁμάδες ψαλτῶν κοσμικὴ πολυηχία.

(Ἐπιλογή, μετάφρασι, σχολιασμός· ἀρχιμανδρίτης Ἀθανάσιος Γ. Σιαμάκης)

(Πηγή: wra9.blogspot.com*)*